

Informācija masu medijiem

04.04.2013.

Zāļu valsts aģentūra sāk informatīvu kampaņu „Atklāj zāļu otru pusi!”

4. aprīlī Zāļu valsts aģentūra (ZVA) uzsāk kampaņu „Atklāj zāļu otru pusi!”. Kampaņas mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību faktam, ka no zālēm ir ne tikai guvums, bet iespējams arī nopietns vai mazāk nopietns risks.

ZVA direktore Inguna Adoviča: „Būtiski ievērot, ka zāļu izpēte nebeidzas pēc to reģistrācijas nacionālā aģentūrā. Protams, atšķirīga ir situācija - vai aktīvā viela ir pilnīga jauna vai reģistrētas jau sen lietotas zāles. Tādēļ es aicinu ikvienu, kas konstatējis iespējamu zāļu izraisītu blakni, nebūt vienaldzīgam ne pret sevi, ne citiem un tāpēc ziņot Zāļu valsts aģentūrai. Jo tikai, sniedzot informāciju citiem, mēs kopīgi varam mazināt zāļu izraisītus riskus.”

Kampaņas materiālos (plakātos, uzlīmēs un baneros) galvenais elements ir tablete, kam izceltas divas puses, tādējādi ar alegorijas palīdzību atgādinot par zāļu divējādo darbības iespējamību. Kampaņas ietvaros aptiekām, ģimenes ārstu praksēm, ārstniecības iestādēm tiks izplatīti plakāti, uzlīmes, savukārt interneta vidē – ievietoti baneri ar uzaicinājumu ziņot par zāļu blakni, ja tāda novērota.

Līdz šim pienākums ziņot par novērotām zāļu blaknēm bija ārstiem un farmaceitiem. Šā gada 1. februārī Latvijā stājās spēkā jaunā Farmakovigilances kārtība (Ministru kabineta noteikumi Nr. 47 „Farmakovigilances kārtība”), kurā cita starpā ir noteiktas pacienta tiesības ziņot par zāļu izraisītām blaknēm.

Ziņot par zāļu izraisītām blaknēm iespējams gan elektroniski, gan iesniedzot aizpildītas ziņojumu veidlapas ZVA. Pacienta ziņojuma veidlapa un plašāka informācija par kampaņu un zāļu drošuma jautājumiem pieejama ZVA mājaslapā: <http://www.zva.gov.lv/pacienta-zinojums>.

Ar kampaņas palīdzību ZVA vēlas pievērst sabiedrības uzmanību zāļu lietošanas aspektiem – tajā ir ne tikai guvumi. Ikreiz, lietojot medikamentu, pastāv risks izpausties zināmai vai, retākos gadījumos, līdz šim vēl neatklātai zāļu blaknei. Pacienti tiek aicināti lietojot medikamentus darīt to saprātīgi, racionāli, konsultējoties ar ārstu, farmaceitu un, ja blakne pamanīta, - ziņot par to ZVA. Jo šī ir reāla metode, kā atklāt retas zāļu blaknes.

Ar katru jaunu zāļu paaudzi zāļu spēks un iedarbība pieaug, un tās arvien vairāk spēj uzlabot pacienta dzīves kvalitāti un papildzināt cilvēka dzīvi. Tomēr šis pieaugošais spēks ietver arī risku. Jo stiprāka zāļu darbība, jo nopietnākas varētu būt to blaknes. Nevienas zāles nav pilnībā bez blakņu potenciāla. Tām piemīt divējāda daba – tās var ārstēt un var arī kaitēt, ja tās lieto neracionāli. Lai gan pirms zāļu reģistrācijas tās tiek

Informācija masu medijiem

04.04.2013.

rūpīgi pārbaudītas, jebkurām zālēm iespējamās nevēlamas reakcijas, jo izpētē nekad nebūs iespējams iekļaut tik daudz cilvēku ar dažādām slimībām, lai noskaidrotu pilnībā visu par zālēm.

Talidomīda traģēdija 1960. gadā bija impulss vienotas zāļu lietošanas drošuma uzraudzības sistēmas ieviešanai. Talidomīdu ārstniecības praksē ieviesa 1957. gadā. Kā vieglu miega un pretvemšanas līdzekli to diezgan plaši parakstīja grūtniecēm. Apmēram četrus gadus pēc minēto zāļu lietošanas uzsākšanas dažādās valstīs konstatēja līdz tam reti novērotas iedzimtas kroplības – deformētas ekstremitātes vai to trūkumu. Gandrīz 10 000 zīdaiņu 40 valstīs piedzima ar deformētām ekstremitātēm vai to trūkumu.

Lai neatkārtotos līdzīgas nelaimes, tika izveidota jauna zinātne par zāļu drošumu, ko tagad pazīstam kā farmakovigilanci. Tās mērķis ir visā zāļu mūžā uzraudzīt zāļu drošumu un identificēt jaunas iespējamās drošuma problēmas, tās vērtēt un mērķtiecīgi pētīt, lai laikus varētu novērst iespējamu kaitējumu pacientiem.

Ik gadu ZVA saņem aptuveni tikai 300 zāļu blakņu ziņojumus no ārstniecības personām, kas neliecina par patieso būtisko blakusparādību gadījumu skaitu. Iesaistoties ziņošanā par blaknēm arī pacienti var sniegt ieguldījumu zāļu uzraudzībā un drošuma izpētē.

Sanita Skaidrā

Zāļu valsts aģentūras

Sabiedrisko attiecību vadītāja

Tālr.: +371 67078422

Mob. tālr.: +371 26672772

E-pasts: Sanita.Skaidra@zva.gov.lv

WWW: <http://www.zva.gov.lv>